

عطر مهربانی

اهداف کلی است. شریعت در هر عصری ویژگی مخصوص به خود را دارد.

بر همین اساس، تاریخ انسان در عین این که با یک دین واحد الهی سروکار دارد، با شرایع روبه روست. شرایع همان راه‌هایی هستند که متناسب و به فراخور استعداد امت‌ها و مقام و شایستگی اولیا و انبیای آن‌ها شکل می‌گیرند. قرآن می‌فرماید: «برای هر اقت شریعت و روش خاصی قرار دادیم» (امانه: ۴۸)

هر شریعتی متناسب با مقتضیات زمانی و مکانی تغییر می‌کند، اما این کثرت و تغییر، موجب کثرب در دین نمی‌شود. با آمدن هر شریعتی بخشی از شریعت پیشین، که وابسته به زمان و مقتضیات دوران بوده است، نسخ می‌شود و بخش اصول کلی شریعت توسط شریعت جدید مورد تأکید و تأیید قرار می‌گیرد. اما با ختم نبوت و اكمال و اتمام دین، دگرگونی در شریعت نیز پایان می‌پذیرد. (۱)

هدایت

«هدایت» در لغت به معنای دلالت و ارشاد به کار می‌رود و بر دو گونه است: یکی نشان دادن راه که به آن «راه طریق» می‌گویند و دیگری رساندن به هدف که از آن به «ایصال به مطلوب» تعبیر می‌شود.

به طور کلی، خداوند دارای دو نوع هدایت است: هدایت عامه و هدایت خاصه. هدایت خاصه خود بر دو نوع است: هدایت تکوینی و هدایت تشریعی.

پی‌نوشت‌ها:

۱. ر. گردب؛ مولوی و پلورالیسم دین، احمد رضا بسیج، مجله معرفت، ۷۸

دین

«دین» عبارت است از مجموعه عقاید، اخلاق، فواین و مقترنی است که برای اداره فرد و جامعه انسانی و پرورش انسان‌ها از طریق وحی و عقل در اختیار آنان قرار می‌گیرد. دین مبتنی بر وحی شامل بخش‌های گوئاگونی است از جمله:

۱. عقاید که شامل باور و اعتقاد به حقائق و واقعیت‌های جهان هستی بر اساس توحید است؛ مثل اعتقاد به خدا، وحی و نبوت، قیامت و معاد، بهشت و دوزخ و مانند آن.

۲. اخلاقیات؛ تعالیمی است که فضایل و رذائل اخلاقی را به انسان می‌شناساند و راه تهدیب نفس از رذائل و ارتاسته شدن به فضایل را ارائه می‌دهد.

۳. شریعت و مناسک و احکام و مقررات که روابط فرد را با خود، با خدا، با دیگران و با جهان هستی بیان می‌کند و شامل روابط فردی، اجتماعی، حقوقی، مدنی و کیفیت روابط اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی است.

در یک تقسیم‌بندی کلی، دین یا حق است یا باطل. دین حق، دین الهی و وجیانی است که مصون از دستبرد بشر و به دور از اغراض و تفاسیر و جرح و تعديل آن هاست؛ و دین باطل یا به طور کلی ساخته بشر است و یا اصل آن وجیانی بوده ولی بعدها توسط انسان‌ها دچار تحریف شده است. اساس دین حق وحی و پیام الهی است و نقد و نظر و تفسیر انسان غیر معمصوم در آن راهی ندارد.

شریعت

«شریعت» راهی است که موجب رسیدن به اصول و

وارث‌شناسی

محمد فولادی

لیلا اعتمادی

پاچه‌انه نوشدن

آهای! با تو هستم. آر، با تو! تو که به بیهانه پیشرفت و ترقی، به بیهانه تجداد و نو شدن، به ارزش‌هایت پیش کرده‌ای و با آن‌ها بیگانه شده‌ای. تو که بدون توجه به اتفاق‌هایی که دنیای اطرافت را در پیگرفته، سوار بر ماشین سرکش زمان، بدون هیچ‌گونه توقف، پیش می‌روی. تو که... خوب است بایستی؛ بایستی و نیم‌نگاهی به راهی که آمده‌ای بیندازی. بینی که چطور بی‌توجهی به آرمان‌ها و ارزش‌هایت تو را بی‌هویت کردد؛ آن وقت از خودت به خاطر این همه بی‌توجهی که در حق ارزش‌هایت کرده‌ای، بترسی. ارزش‌هایی که ندیدی، نشناختی و لمس نکردی.

... و بعد یک دسته گل بگیری و به دیدن ارزش‌هایت بروی. آن وقت ارزش‌هایت را قاب کنی و به موزه دلت بسپاری؛ گاهی سری به این موزه بزنی و گرد فراموشی را از رویشان پاک کنی، بلند فریاد بزنی و به همه بگویی که ارزش‌های تو کهنه و تکراری نیستند؛ نمی‌خواهی به بیهانه نو شدن ارزش‌هایت را از تو بگیرند.

در نگ

